

AUÉ

SUPLEMENT SETMANAU DETH DIARI AVUI

DISSABTE
14 DE SETEME
DE 2002
N. 28

Era naua sala polivalenta d'Aran costarà mès d'1'8 milions d'èuros Eth Secretari d'Espòrts s'entrevistèc tamb desparièrs bailes deth parçan

Eth Sindic d'Aran, Carlos Barrera, s'amassèc tamb eth Secretari Generau d'Espòrts dera Generalitat, Josep Maldonado.

V. GARCIA

Victòria Garcia
VIELHA

Eth nau pòliesportiu dera Val d'Aran se plaçarà en terren deth cant deth Palai de Gèu, apròp deth Collègi Public Garona, segontes expliquèc dijaus eth Secretari d'Espòrts dera Generalitat, Josep Maldonado, ena sua visita ath parçan. Eth nau complexe esportiu aurà un còst d'1'8 milions d'èuros des quaus era Secretaria d'Espòrts deth govèrn catalan en subvencionarà 20.876.

Era amassada auec lòc dijaus passat ena sedença deth Conselh Generau; se i trobèren eth Sindic d'Aran, Carlos Barrera, e eth Secretari Generau d'Espòrts, Josep Maldonado. Eth titular d'Espòrts higeç qu'aguest

bastiment serà entà toti es ciutadans aranesi, "donques son ues instal·lacions de caractèr comarcau. Non ei eth pòliesportiu de Vielha senon d'Aran". Entad açò qu'ei ath plan

d'equipaments esportius d'Aran, Maldonado diguec qu'"es linhas de subvencion van adreçades prioritàriament as municipis deficitaris mès, tanpòc auem de deishar de costat a municipis coma Vielha". Maldonado

expliquèc qu'era Generalitat a era voluntat politica d'ajudar a Aran en tot aquerò referent as espòrts. Era amassada servic entà anonciar qu'a darrèrs deth pròplèu mes de hereuèr se signarà un conveni tamb eth

**Eth Conselh
gestionarà,
d'ara entà
deuant, es
subvencions
des clubs
aranesi**

Conselh entà regular eth metòde de distribucion des subvencions dera Generalitat en parçan. Tamb aguest conveni, es clubs aranesi receberàn es subvencions dirèctament des deth Conselh Generau, en tot agilizar atau es subvencions que reciben es clubs per part dera administracion. D'un aute biais, es dus govèrns an clar qu'a cuert tèrme se traspasaràn es competències d'espòrts.

Aguesta setmana en

AUÉ

**Organizen eth
prumèr "Aplec
del bolet"
dera Val d'Aran**

**Aran opine sus era
prepausa de hèr-ne
de tot eth parçan un
parc naturau**

Arties acuelherà, entà darrèrs de mes eth prumèr "Aplec del Bolet"

Eth Grèmi d'Ostalària, Torisme Val d'Aran, es Ajuntaments e era associacion de Codinèrs d'Aran collabòren en "Aplec"

Redaccion
Arties (Arties e Garòs)

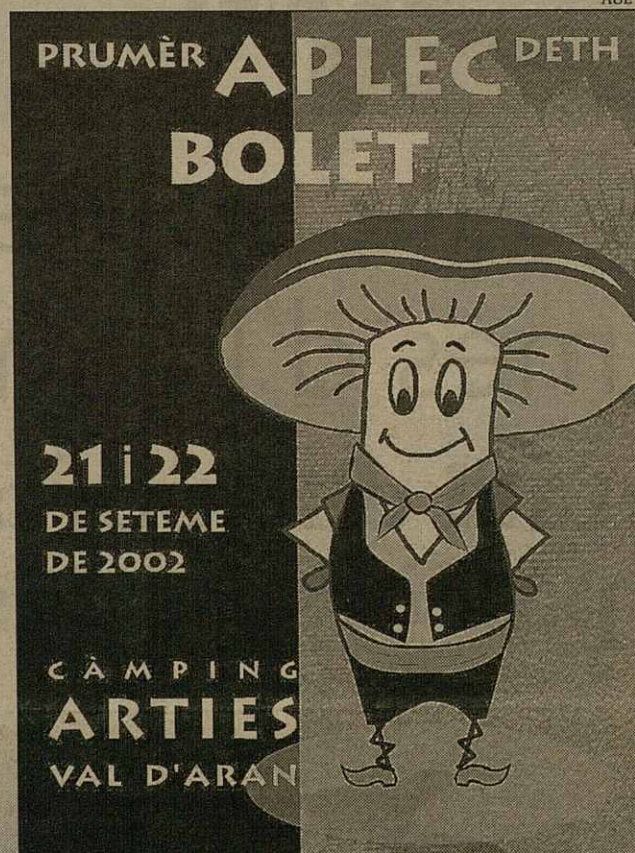
Es pròplèu dies 21 e 22 de seteme aurà lòc en camping dera poblacion d'Arties eth prumèr "Aplec del Bolet", organizat pera associacion "Amics del bolet". Aquesta naua entitat, sense finalitat lucratiua, vò consolidar-se en Aran entà poder

Se demore qu'ues 200 personas participen en "Aplec"

celebrar cada an jornades que viren ath torn d'aguest producte tan tipic deth Pirenèu.

Dus ans entà darrèr, era associacion visitèc er "Aplec del Cargol" en Lhèida amassa damb eth Conselh Generau, que tanben ère convidat ad aguesta hèsta annau. Era experiència viscuda les semblèc positiua e se plantegèren amiar ena Val d'Aran quauquarren de parion. Escuelheren coma producte eth camparòu (nòm generic occitan que hè

referència a quinsevolha sòrta de misharnon), pr'amor dera tradicion existenta en parçan d'arremassar aguesta heruta deth bòsc e entà potenciar un aute producte autoctòn que permet, tanben, desasonar eth torisme ena tardor. Era epòca des misharnons tostemp correspon a finaus der ostiu, totun se depen soent des precipitacions abondiuas entà arténher ua bona sason d'aguesti predats fruts. En aguesta dimenjada poiram tastar plats elaborats toti eri damb misharnons. Dissabte entà dinar se harà ua "paella" damb misharnons e entà sopar uns rovelhons e ua langoissada, amenizat damb musica. Dimegne entà esdejoar i aurà ua sardinada e entà dinar un tast de camparòus. Er "Aplec" acuelherà ua tanben ua conferència de Micologia.

Eth logotip escuelhut entà er "Aplec" ei un misharnon travestit d'aranès.

Agenda

HÈSTES MAJORS

Unha

■ Deluns 16, hèsta major de Sant Sebastià tanb jòcs tara mainadèra e monaques.

GASTRONOMIA

■ Inici dera tresau edicion dera Mòstra Gastronomica dera codina Aranasa. Mès informacion en 973 640 110

Aguesta dimenjada: Restaurant Urtau Restaurant Casa Benito Restaurant Casa Rufus Restaurant Era Mòla

Arties

■ Prumèr "Aplec deth Bolet" ena localitat d'Arties, era dimenjada

deth 21 e 22 de seteme. Era "Associacion Amics deth Bolet", convida a toti es interessadi a crear era còlha entà popularizar aguesta prumèra amassada. Mès informacion en 973 645 430.

CULTURA

Unha

■ Dimèrcles 18 ena glèisa de Sant Joan d'Arties, entàs 18'00 ores, presentacion deth libre "Hè un arramat d'ans" e tàs 19'00 ores passe dera pellicula en gascon, "Er orsalhèr".

EDITE: PREMSA CATALANA S.A.
ELABORACIÓN: GRUPCAT
publicitat@grupcat.com

AVUI

Servicis

CONSELH GENERAU	973 64 18 01
OFEA (FOMENT ARANÉS)	973 64 00 92
TORISME VAL D'ARAN	973 64 06 88
MOSSOS D'ESQUADRA	973 64 09 72
GUARDIA CIVIL	973 64 00 05
POMPIÈRS D'ARAN	973 64 00 80
ESPITAU VAL D'ARAN	973 64 00 06
BAQUEIRA BERET	973 63 90 00
BURÈU TORISME VIELHA	973 64 01 10
CORRÈUS	973 64 09 12
NOTARIA	973 64 00 10
RECAPTACION IMPÒSTI	973 64 02 78
MUSÈU D'ARAN	973 64 18 15
AUÉ (REDACCION)	973 64 30 51
GREMI D'HOSTALERIA	973 64 06 01
LORDÈRES	973 64 18 01

Brèus

Inauguren un espaci dedicat ara Union Europèa ena Bibliotèca de Vielha

■ Era Bibliotèca de Vielha inaugurèc eth passat dissabte un espaci dedicat a toti es tèmes restacadi tanb era Union Europèa. Ar acte i assistiren eth secretari generau deth Patronat prò-Euròpa, Carles Gasòliba, eth delegat territorial deth Patronat, Jaume Roca, e eth baile der Ajuntament de Vielha-Mijaran, Pau Perdices. Damb era dubertura d'aguest espaci se vò arténher dar ua responsa a toti es plantejaments que hèsque era societat aranasa sus era Union Europèa e es sues politiquas comunitàries. Es recorsí de qué se dispausarà les facilitarà eth Patronat e consistirà en libres, revistes, CDs, ua linha de consulta damb era delegacion deth Patronat en Lhèida e damb eth servici d'accès a Internet. Aguest projecte siguec fondat en Lhèida peth Patronat prò-Euròpa e era centru de Bibliotèques de Lhèida.

Organizen en Aran era Prumèra Copa Catalana Internacionau 2002 de BBT

■ Entàs pròplèu dies 21 e 22 de seteme s'a organizat era Copa Catalana 2002 de BBT qu'acuelh per prumèr còp era Val d'Aran. Era corsa se desvoloparà enes poblacions de Les e Bossòst e era pròva ei formada per ua contrarelòtge de 4,5 quilomètres e d'ua pròva en linha. Era contrarelòtge se harà eth dia 21 en tot seguir aguest recorrut: Termas de Les, Savièla, capèla de Sant Blai, camin de Sadau, era Lana e arribada enes Termas. Eth dia 22 aurà lòc era pròva en linha que se realizarà peth circuit dera Mina Margalida de 35 quilomètres.

CASTIÈRO

A punt era prumèra fasa de prepausa entath Parc Naturau

Eth SARMA enviarà tota era informacion sus era prepausa, as ajuntaments d'Aran entà que s'i aderissen

Victòria Garcia
VIELHA

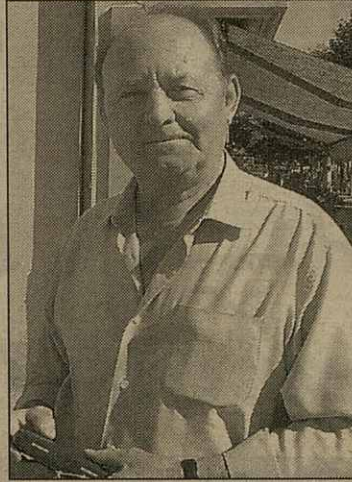
Era prepausa deth Conselh Generau entà hèr-ne dera Val d'Aran un parc naturau dejà a arribat ara finalizacion dera sua prumèra fasa. Aquesta consistís en informar, des der encastre politic e des deth mès tecnic, a toti es Ajuntaments e entitats municipaus descentralizadas sus era preda prepausa. Un còp qu'es Ajuntaments agen prenut ua decision definitiva

Eth parc naturau artenherà un torisme de qualitat

d'adesion ara creacion deth Parc Naturau d'Aran, ratificada peth plen, l'auràn de notificar de manèra formau as Servicis d'Agricultura deth Conselh Generau. Segontes eth cap des Servicis d'Agricultura, Xavier Marco, era definicion de parc naturau ei fòrça disparièra ara de parc nacionau. "Un parc nacionau ei un parçan en eth quau i a ua proteccion totauments extricta deth territòri damb quinsevolh activitat de torisme. Per contra, un parc naturau acorròpe totes es activitats dera zòna en ua premissa basica entà salvar era natura e eth miei ambient e

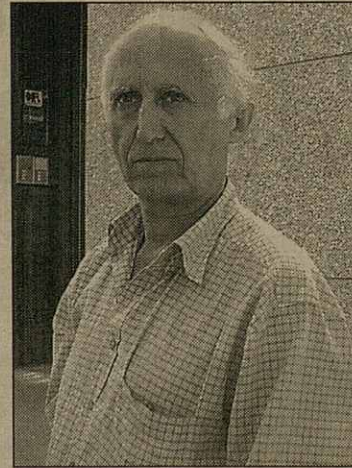
non i a limitacions entad arren. Aumens arren que degrade era zòna delimitada peth parc", expliquèc Marco. Per un aute costat damb aguesta prepausa se vò arténher poder auer contarotlades e regulades es activitats que se hèn en miei ambient e que pòden perjudicar er entorn. Marco higeç qu' "aguesta prepausa ei ua opcion de futur entath territòri entà qu'aguest apòste per ua Val d'Aran mès preocupada deth miei ambient e deth paisatge". Era zòna comprenuda coma Parc Naturau ei lèu tota era Val d'Aran mens es airaus urbans de toti es pòbles, er airau dera Tuca, era estacion d'esquí Baquèira Beret e es hons des Vals. Aué per aué, aquestes zònes son incluides laguens deth PEIN (zònes considerades pera Generalitat de proteccion) e dera "Xarxa Natura 2000" (zònes qu'era Union europèa considèra de proteccion) e que, per tant, reciben ajudes. Tamb era creacion deth Parc Naturau, Aran poderà decidir sus aquerò que se hèr en parçan, en tot crear un patronat que gestionarà eth Parc e que harà es foncions d'organ consultiu, format per associacions e elements qu'agen influéncia en territòri. Eth patronat tanben aurà era sua junta rectora. Tamb açò se vò arténher un torisme de mès qualitat, plan mès conscienciàt en miei ambient.

QUATE LOCS (BOSSOST)

Sò a favor deth Parc, tostemp e quan se hèr ben e non s'afavorisquen as uns e as auti non, ei a d'ider, que non se fastidie ath Baish Aran e se'n beneficie eth Naut Aran.

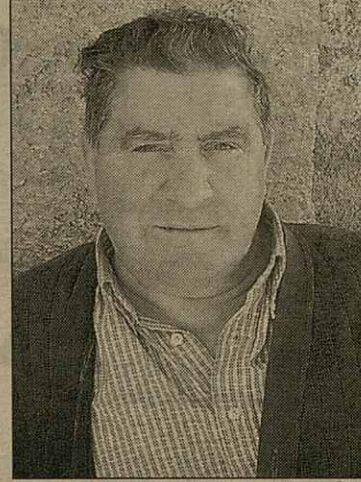
Aurelio Paban
CASTIÈRO (VIELHA)

Se tota era Val d'Aran ei Parc Naturau serà tot massa privatizat. Tanben pensi que damb açò acreisherà fòrça mès eth torisme en parçan e dejà n'auem pro actuauments.

Pau Vidal

LAISSA (ES BORDES)

Non sò d'acòrd, donques a jo m'ocupen totes es finques. Prumèr auriem de demanar opinion as proprietaris. Ath delà, ara non se poirà hèr arren en cap de lòc.

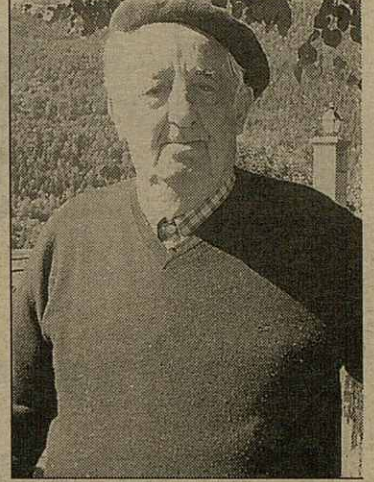
Antonio Deo
ARTIES E GAROS (ARTIES)

I sò d'acòrd damb que Aran sigue Parc Naturau, donques ei ua manèra de mantier-la en sòn estat naturau en tot restrénher edificacions e en tot conservar zònes rustiques

Mireia Garcia

MARCATOSA (VILAC)

Ei positiu entara Val d'Aran convertir-la en Parc Naturau ja qu'atau la mielhorarà. D'un aute biais jo pensi qu'en Aran hèn e des-hèn coma vòlen.

Gaston Bruna
PUJOLO (SALARDU)

Non i sò d'acòrd damb era idèa, donques era part deth Naut Aran ja ei zòna de Parc Naturau e aci tot ei massa contarotlat. Per exemple, tota era zòna de Colomèrs

Silvia Garcia

PUJOLO

Autrejament dera licéncia d'òbres entà ampliar Baquèira tath Sobirà

Redaccion
VAQUEIRA

Eth plen der Ajuntament d'Alt Aneu aprovèc aguesta setmana, en session plenària, er autrejament dera licéncia d'òbres ara empresa Baquèira Beret S.A. entà poder ampliar

era estacion d'esquí tath Pallars Sobirà pes zònes dera Peüllà, Muntanyó e Rialba. Es trabalhs, que començaràn tà darrèrs de setmana, consistiràn ena bastenda de dus telesères e ena substitucion deth dera Bonaigua que passarà a èster de quate places. Baquèira vò daurir

abantes dera fin d'an tres pistes ena Peüllà entà qu'es esquiars deth Pallars agen un accés directe. En an 1996 se comencèc eth projècte d'ampliacion dera estacion, mès es protèstes des ecologistes bloqegèren era iniciatiua pendent un temps.

CASTIÈRO

Finalize eth cicle Romanic Musicau ena glèisa de Vielha

Redaccion
VIELHA

Era glèisa de Sant Miquèu de Vielha siguec eth lòc escuelhut entà clausurar eth cicle deth Romanic Musicau organizat peth Conselh Generau e Torisme Val d'Aran. Ar acte i assistiren ues 300

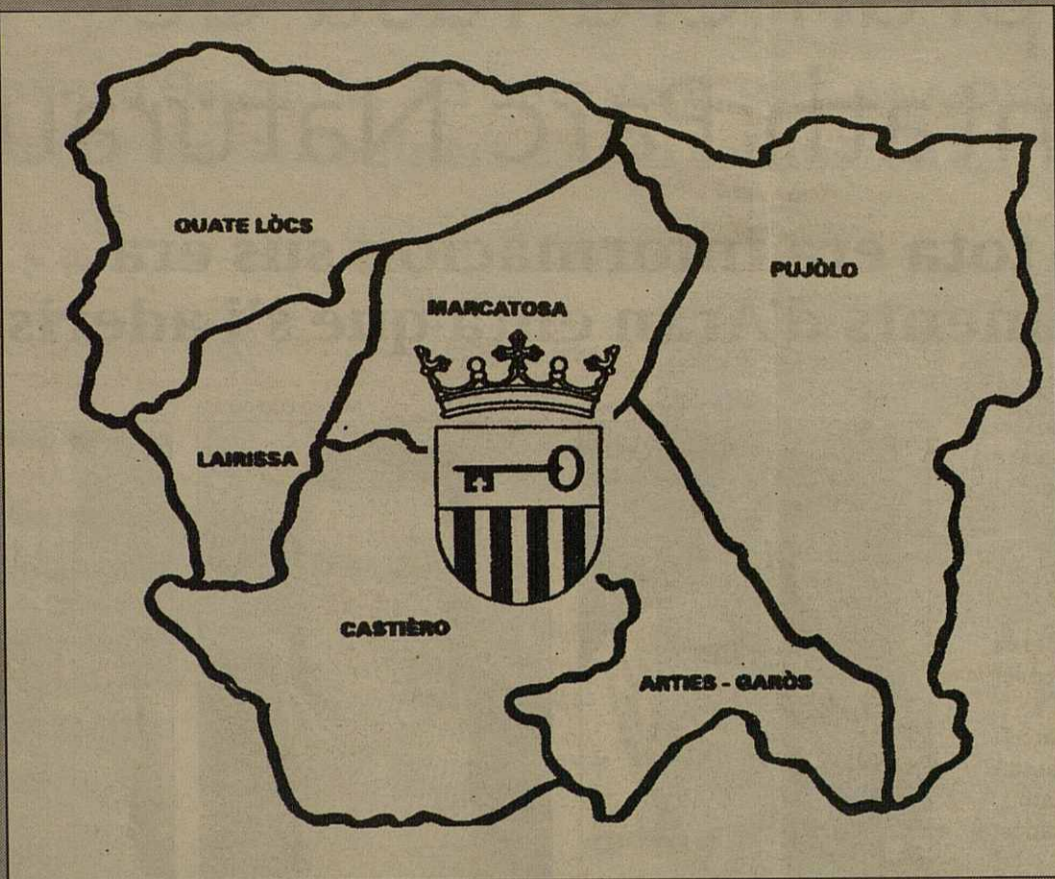
persones e era actuacion siguec a cargue deth coneishut concertista Pedro Pardo. Eth cicle, que s'inicièc a darrèrs de junh ena glèisa de Sant Andréu de Casau, a recorrut onze glèises d'Aran e sus ues 3000 personas an podut predar e gaudir d'aguesti concèrts de musica classica.

ara que i èm

Jusèp Lois Sans

Angel Claveria
Aner ei eth
creador der
escut
d'Aran

CONSELH GENERAU D'ARAN

Er escut d'Aran mòstre es trèts dera sua identitat

Redaccion
Vielha (Castièro)

Damb era recuperacion der autogovern pera Lei 16/1990 deth Parlament de Catalonha, era Val d'Aran auie de besonh dispausar d'un senhau d'identitat istoric. Per tant, es aranesi aurien de recuperar eth sòn escut.

Er actuau escut s'identifique istoricament damb Aran donques toti es sòns simbèus rejunhen ua cultura e costums pròpriament aranesi.

D'un aute biais aguest escut se compause de diferenti simbèus es quaus an auut un significat e uns trèts caracteristics de cada epòca ath laguens dera istòria dera Val d'Aran. Aguesti simbèus son es barres, era corona, era forma exteriora e era clau. Es barres pòden auer relacion damb es tractats d'emparament qu'es aranesi subscriueren damb es reis d'Aragon e tanben era influéncia que mos deishèc era Corona Catalanoaragonesa ena Edat Mieja. Era corona simbolize era aparte-

Er escut ei constituït per ua sòrta de simbèus es quaus, an un significat istoric plan important laguens dera istòria dera Val d'Aran

néncia d'Aran ath Reiau Patrimòni, ei a díder, era situacion dera epòca qu'auien es reis damb eth patrimòni d'Aran e coma lo designauen. Tanben pòt simbolizar era consideracion d'òmes liures en contra-

posicion des servents des Senhoratges feudaus donques açò remèrque era proteccion dera Monarquia as aranesi. Entad açò qu'ei ara forma exteriora der escut ei d'estil francés, quarrilong arredonit e acabat en punta. Era clau designe era denominacion que lidèren autan es reis cataloaragonesi com es francesi e espanhòus ath territòri d'Aran. Mès tanben se pòt restacar damb er armari des sies claus pera sua relacion damb es sies terçons d'Aran e peth hèt d'auer un Conselhèr de cada terçon damb era sua pròpria clau entà poder hèr us dera documentacion e bens deth Govern d'Aran includits en madeish.

Er escut demore definit eraldicament coma un escut talhat; prumèr, de plata: ua clau en faisha, de sable e dempús d'aur: tamb quate paus de gules; sagerat de corona reiau catalanoaragonesa deth sègle XIV.

Es lengües càmbien

Es "amics dera cultura occitana" Eorganizèren eth passat dia 31 d'agost en Cierp (a 10 Km deth Pònt de Rei) ua Jornada Occitana Internacionau. Gilabèrt Nario i hec ua conferéncia ena que se referie ar influx deth francés sus er occitan. Ditz qu'es occitans pèrden er accent (era fonetica) pròpi dera lengua, per efècte deth francés. Er exemple ei era pèrta dera diferéncia en son de "r-rr". E atau, quan un occitan ditz: "me'n vau tara serada", non acabam de saber clarament se se'n va tàs montanhas o entara hèsta nocturna. Tanben afècte ath vocabulari. Gilabèrt metie coma exemple eth significat dera paraula *entresenhar* qu'actuaument s'emplegue en occitan en sentit de demanar informacion, mès que tanben a un sentit religiós (hèr eth senhau dera crotz). Era solucion entà Gilabèrt ei d'enviar as mainatges entà Catalonha entà que recuperen er accent. Catalonha, d'un punt de vedença sociolingüistic, ei en miei deth camin de çò que serie optim e de çò que passe en Occitània. Ena Val d'Aran tanben càmbien, per influéncia des autes lengües, quauqui sòns. Es lengües d'ara son diferents de hè 500 ans. Er aranes perd es sòns en tot apropar-se sustot as pronóncies castelhanes. Eth lexic tanben ei afectat. Cada dia s'escote mès *manta* en lòc de *hlatsada*, *ademès* en lòc de *ath delà*, *plat* per *sièta* e *aigua bendita* per *aigua senhada*.

Perdem eth sens des paraules e non n'auram pro damb anar entà Catalonha, donques qu'en recent Simpòsi de Vic s'a manifestat tanben ua pèrta deth catalan abitua en favor deth castelhan. Çò que mos passe as aranesi les passarà tanben as catalans.

DAMB ERA COLLABORACION DETH DEPARTAMENT DE PRESIDÉNCIA DERA GENERALITAT DE CATALUNYA E DETH CONSELH GENERAU D'ARAN

